

ENERGI

ARKIVFOTO: KJARTAN BJELLAND

Ny fordyrbar energi i Norden

Mange drømmer om en fornybar produksjon som kan utkonkurrere tradisjonelle kraftverk. Men uten betydelige subsidier er ikke fornybare investeringer lønnsomme på våre breddegrader.

Det er helt korrekt at investeringskostnadene for ny fornybar produksjon er på vei ned. Det er stor etterspørsel etter denne typen kraftproduksjon over hele verden, teknologien er relativt etablert – og bransjen er på vei over i masseproduksjon. Noen få steder i verden er nye sol og vindparker billigere enn kullkraft som allerede er i produksjon. På våre breddegrader er vi fremdeles et godt stykke unna.

Det er gratis å la en vindmølle produsere strøm når det blåser. Det er anleggsvesteringen som koster. Kostnader til stål, betong, transport, renter og produksjonsmidler har falt de siste årene, samtidig som sol og vind øker sin konkurransekraft. De siste årene har også kraftprisene falt i Norden og Europa. Markedsprisene de neste 10 årene er historisk lave. Lønnsomheten i tradisjonell kraftproduksjon er dårligere.

Spørsmålet er altså om de stadig synkende investeringskostnadene for ny fornybar produksjon er blitt så lave at de nå ligger under markedsprisen? Det vil i så fall bety at den eksisterende produksjo-

nen som bidrar i dagens kraftmiks, for eksempel vannkraft, blir utkonkurrert helt naturlig. Dagens nordiske kraftmiks består i hovedsak av vannkraft, kjernekraft, vindkraft og kraftvarmeverk. Svaret på spørsmålet er nei. De tradisjonelle produsentene blir ikke utkonkurrert. Det er et stort gap mellom forventet strømpris fremover, og den prisen som trengs for å kunne regne hjem en investering i ny fornybar. Strømprisen må nesten doble seg før noen vil investere i ny fornybar.

Dersom ikke strømprisen øker, må det finnes andre inntekter. Subsidier og an-

●● **Det er et stort gap mellom forventet strømpris fremover, og den prisen som trengs for å kunne regne hjem en investering i ny fornybar.**

dre tilskuddsordninger er en løsning. En annen er at forbrukere frivillig betaler mer for vind og solkraft enn den tradisjonelle kraften. I dag er subsidier i praksis det som skaper investeringer i ny fornybar på våre breddegrader. Subsidiene bæres av samfunnet. Det er ikke dermed sagt det er dumt å subsidiere. Subsidiene bidrar til omlegging i energimiksen, noe som er opp til den enkelte å mene noe om. I Norden er kjernekraften i ferd med å bli utkonkurrert at ny «fordyrbar» (subsidiert) energi.

ANDREAS MYHRE,
direktør Krafthandel i LOS Energy

DEBATT

NÆRINGS-
LIV

En viktig seier for næringsliv, arbeidstakere og forbruker

Den nye markedsføringsloven for telefonmarkedsføring som nylig ble fremlagt av Stortingets familie- og kulturkomité medfører et tydelig og klart regelverk.

● Blant annet blir det forbudt å rette telefonmarkedsføring til forbrukere fra skjult telefonnummer og fra telefonnummer som ikke er registrert og søkbart nummeropplysningstjenestene. Det blir også forbudt å hente inn samtykke fra forbruker til å bli kontaktet fra en rekke næringsdrivende f.eks i forbindelse med konkurranser.

I kjølvannet av den nye loven følger noen viktige oppklaringer: Motargumentene var at færre henvendelser medfører færre klager på telefonmarkedsføring.

Å gå etter telefonmarkedsføring i eksisterende kundeforhold som ikke utgjør et klageproblem, men tvert imot nødvendig kundepleie og fornøyde kunder, var feil medisin. Virke har i over to år jobbet for at det fortsatt skal være tilfelle å kontakte eksisterende kunder for å tilby bedre tjenester per telefon.

Callsentrene har en viktig samfunnsrolle i å sysselsette ungdom, spesielt ufaglærte, også i distriktene. For eksempel ble Max Marketing-gruppen nylig kåret til en av Norges beste arbeidsplasser. De finnes langs hele sørlandskysten, og sysselsetter mange studenter ved høyskoler og videregående. Om regjeringens forslag til forbud hadde blitt vedtatt, hadde slike arbeidsplasser stått i fare.

Derfor er det gledelig å se at en samlet stortingskomité fjernet regjeringens forslag, som gjør at banker, forsikringsselskaper, Telenor og andre medieselskaper og næringsliv forøvrig, fortsatt kan kontakte sine eksisterende kunder og tilby bedre tjenester også via telefon.

I arbeidet med å fremme et seriøst arbeidsliv og både sikre og skape nye arbeidsplasser, har vi i tillegg hatt et godt samarbeid med Handel og Kontor i LO.

Når regjeringen nå også har fremlagt forslag om å gjøre Forbrukerombudet om til et effektivt tilsyn, som raskt skal kunne slå ned på en lovtekst som nå blir klar, vil det bli lettere å slå ned på og kvitte seg med useriøse virksomheter. Dette har Virke støttet helhjertet. Det er ingen som er

tjent med forbrukerfientlig telefonmarkedsføring, hverken forbrukeren selv eller seriøse virksomheter i callsenterbransjen. Alt i alt er dette gode nyheter for et seriøst næringsliv, utvikling av virksomheter og nye arbeidsplasser og muligheten til å fremme stadig bedre tilbud til forbruker.

STEIN JOHNSEN,
direktør Virke Service

ALDER

Unntakseldre bør brukes

Det er en gruppe eldre mennesker, som jeg vil kalle unntakseldre.

● Det er en gruppe oppegående eldre som samfunnet passiviserer. Den fysiske og psykiske styrke og vitalitet er der.

Jeg skal nevne noen eksempler. Vår dyktige professor i psykiatri, Astrid Nøkleby Heiberg, skrev da hun var 70 år om å holde seg i psykisk trim, ved bl.a. å lære noe helt nytt, f.eks. kinesisk! Det holdt ikke med rutinetrim som kryssordløsning.

Hun protesterte mot denne fiktive aldersgrense samfunnet har satt for deltagelse i arbeidslivet. I en alder av 78 år ble hun statssekretær i den nåværende regjering! En unntakseldre som tilfører seg selv og oss andre et gode.

Det mest kjente unntakseldre menneske jeg vet om, er bundeskansler (statminister) i Vest-Tyskland etter krigen, Konrad Adenauer. Han var 87 år da han ga seg. Frivillig. Han begynte sin politiske karriere da han var 72 år. Det var Inge Lønning som fortalte meg dette siste. Norge har så god råd på unntakseldre, at Inge Lønning selv ikke ble renominert til Stortinget! I en historieløs tidsalder bør vi snart la de unntakseldre fylle et tomrom som blir stadig større.

Men tør noen gå inn for dette?
JAN PEDERSEN, Søgne

TERRORISTER

Lønn til terrorister

Palestinere får lønn for terrorhandlinger i Israel.

● I påsken ble den britiske studenten Hannah Bladon drept i Israel. Presidenten for den palestinske selvstyremyndigheten Mahmoud Abbas unnlot ikke bare å fordømme angrepet, han vil betale en månedlig lønn til gjerningsmannen med ca 10 tusen norske kroner. Den palestinske selvstyremyndigheten beta-

ler lønn og hedrer mange hundre palestinske fanger i Israel. Blant annet terrorister. Norge gir årlig 600 millioner kr i bistand til de palestinske selvstyremyndighetene! Enten må lønn til terrorister opphøre, eller så må Norge trekke tilbake sin bistand! Norge krevde i 2014 at ordningen med terrorlønn måtte opphøre. Det har jo ikke skjedd. Men utbetalingen fortsetter. Jeg vil nesten dra det så langt som å si at Den norske regjering er med på å lønne terrorister!

JORUNN AASELLE OLSEN,
Demokratene i Vennesla

PENGER

Er dette tyveri av staten?

Jeg fikk en telefon fra en frustrert eldre dame.

● Hun forteller at hun hadde betalt 189 kr for mye, for å få frikort. Men staten nekter å utbetale de til henne. For en eldre enke med minstepensjon er dette mye penger. Som kunne gått til brød og melk.

Jeg begynner å undersøke litt, og enken har helt rett. Stortinget har bestemt at beløp ikke skal utbetales! Og i tillegg kan de sitte på dine penger i 6 måneder! Og mota rente på det!

Dette er ikke alle klar over. Jeg mener denne praksisen må endres umiddelbart! Dette er tyveri fra de syke.

JORUNN AASELLE OLSEN,
Demokratene i Vennesla

DIKT

Kvitveisen

● I skogen jubler toner det syng frå usynleg kor sola kjem med lovnad over naken jord

snart vil sevja suse i svarte bjørkeli bekken kastar lenkja og dansar glad og fri –

i frostkald jord ligg groar som søkjar sol og veg frå si kalde vogge blommar reisar seg –

du vakraste av alle, så rein og kvit du står

vi helsar deg velkomen du varslar liv og vår.

SVANHILD LONDAL LERVIK